

V. ТРИБУНА МОЛОДОГО ВЧЕНОГО

Бортницька В. В.,
здобувач наукової лабораторії з
проблем досудового розслідування
ННІ № 1 Національної академії
внутрішніх справ

Науковий керівник:
Татаров О. Ю., доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри кримінального процесу НАВС,
заслужений юрист України

УДК: 343.137: 341.44

ЩОДО ВИПАДКІВ, ЯКІ ВИКЛЮЧАЮТЬ МОЖЛИВІСТЬ ВИДАЧІ ОСОБИ У СПРОЩЕНОМУ ПОРЯДКУ

Статтю присвячено дослідженню теоретичних аспектів видачі особи у спрощеному порядку. Інститут видачі особи (екстрадиції) спрямований на забезпечення принципу невідворотності покарання винних у вчиненні суспільно небезпечного діяння. Він відіграє важливу роль у зміцненні та розвитку міжнародного співробітництва держав у сфері кримінального судочинства. На основі аналізу міжнародних договорів, практики ЄСПЛ та національного законодавства встановлено недосконалість інституту спрощеного порядку видачі особи. Випадки, які виключають можливість видачі особи у спрощеному порядку не врегульовані в достатній мірі, що може стати джерелом порушення прав особи, щодо якої застосовується спрощений порядок видачі.

Автором виокремлено проблеми, які потребують додаткового дослідження. Йдеться про можливість застосування спрощеного порядку видачі осіб з України у разі наявності обґрунтованих підстав уважати, що до особи, стосовно якої розглядається питання про видачу (екстрадицію), можливе застосування смертної кари.

Видача за наявності ризику застосування смертної кари потребує встановлення додаткових обставин та отримання достатніх гарантій того, що смертний вирок не буде звернутий до виконання, що не може бути здійснено в умовах спрощеного порядку видачі особи. Для встановлення додаткових обставин та отримання гарантій від запитуючої держави, доцільне проведення екстрадиційної перевірки. В рамках такої перевірки слід оцінити показання, викладені особою, яка підлягає екстрадиції, щодо обставин вчиненого злочину, а також проаналізувати обставини кримінального провадження та ступінь доведеності вини особи, яка підлягає екстрадиції. Доцільно встановити наявність пом'якшуючих обставин, які розцінюються як такі в країні, якій підлягає видачі особа. Для перевірки таких обставин необхідно провести ретельний аналіз матеріалів, не лише наданих запитуючою стороною, а й

витребувати необхідні додаткові матеріали, що виключає можливість застосування спрощеного порядку видачі осіб з України. Необхідно встановити передбачувані наслідки видачі особи до запитуючої сторони, беручи до уваги загальну ситуацію в цій країні та обставини конкретної справи. Для аналізу ситуації в країні ЄСПЛ рекомендує аналізувати інформацію, яка міститься в останніх доповідях таких незалежних міжнародних правозахисних асоціацій, як «Amnesty International», або яку було отримано з урядових джерел. Необхідно перевірити сумісність процедури екстрадиції з гарантіями справедливого судового розгляду.

На основі аналізу міжнародних договорів, практики ЄСПЛ та національного законодавства щодо випадків, які виключають можливість видачі особи у спрощеному порядку, запропоновано розширення переліку обставин, які виключають можливість видачі особи (екстрадиції) у спрощеному порядку.

Ключові слова: *видача особи (екстрадиція) у спрощеному порядку, дотримання прав і свобод особи, катування, смертна кара, принципи, добровільна згода.*

Інститут видачі особи (екстрадиції) спрямований на забезпечення принципу невідворотності покарання винних у вчиненні суспільно небезпечного діяння. Він відіграє важливу роль у зміцненні та розвитку міжнародного співробітництва держав у сфері кримінального судочинства. Спрощений порядок видачі осіб забезпечує прискорення процедури екстрадиції та набуває все більшого поширення.

На сьогодні спрощена процедура видачі осіб з України регламентована у ст. 588 КПК України. Разом із тим, порівняльний аналіз зазначеної норми із Міжнародними договорами, які регулюють питання екстрадиції, та практикою ЄСПЛ свідчить про її недосконалість, що зумовлює проблеми, які виникають у правозастосовній практиці. Зокрема, на сьогодні не в повному обсязі визначено випадки, які виключають можливість застосування спрощеного порядку видачі осіб. Йдеться про можливість застосування спрощеного порядку видачі осіб з України у разі наявності обґрунтованих підстав вважати, що до особи, стосовно якої розглядається питання про видачу (екстрадицію), можливе застосування смертної кари.

У теорії кримінального процесу окремим питанням спрощеного порядку видачі осіб з України досліджували вітчизняні вчені О.М. Бандурка, Ю.О. Гурджі, В.С. Гуславський, В.П. Ємельянов, В.О. Іващенко, А.В. Іщенко, М.В. Корнієнко, С.Ф. Кравчук, Д.М. Лещенко,

І.В. Лешукова, Л.М. Лобойко, В.Г. Лукашевич, Є.Д. Лук'яничков, В.Т. Маляренко, М.М. Михеєнко, О.В. Негодченко, В.Т. Нор, І.В. Озерський, М.І. Пашковський, Д.П. Письменний, А.С. Сизоненко, В.М. Тертишник, В.М. Трубников, Л.Д. Удалова, О.В. Узунова, О.Ф. Фрицький, В.П. Шибіко, С.С. Яценко.

Опубліковані праці буде використано автором як вихідні науково-теоретичні основи дослідження обраної теми. Однак у зазначених напрацюваннях учених в основному досліджувалися загальні питання міжнародного співробітництва при розслідуванні кримінальних правопорушень та екстрадиція, тоді як з урахуванням внесених у ст. 588 КПК України змін правозастосовна діяльність потребує теоретико-методологічного аналізу процедури спрощеного порядку видачі осіб з України та випадків, які унеможливають таку видачу. Зазначене свідчить про актуальність теми та зумовило її вибір для дослідження.

Метою дослідження є аналіз міжнародних договорів, рішень ЄСПЛ та теоретичних напрацювань щодо вирішення питання про можливість застосування спрощеного порядку видачі осіб з України у разі наявності обґрунтованих підстав вважати, що до особи, стосовно якої розглядається питання про видачу (екстрадицію), можливе застосування смертної кари.

Із збільшенням можливостей пересування у світі та поширенням злочинності на міжнародному рівні стає дедалі

актуальнішим для всіх націй зацікавленість у тому, щоб підозрювані злочинці, які втікають за кордон, були притягнуті до правосуддя. Одним із таких механізмів є видача особи (екстрадиція) у спрощеному порядку. Однак, з іншого боку, при застосуванні такої процедури необхідно забезпечити дотримання прав і свобод такої особи не лише на території запитуваної держави, а й на території запитуючої сторони, що покладається на державу, яка видає особу. Особливо актуальним є така вимога у випадку, якщо життю і здоров'ю особи, яка видається, може загрозувати небезпека: вона може підлягати релігійним чи політичним переслідуванням, бути піддана смертній карі тощо.

О. М. Бандурка зазначає, що міжнародне співробітництво в питаннях боротьби зі злочинністю основною своєю метою ставить захист прав і свобод людини¹. У рішенні ЄСПЛ констатовано, що жодна держава-учасниця не може здійснювати екстрадицію особи, якщо є серйозні підстави вважати, що вона перебуватиме під загрозою бути підданою катуванню чи смертній карі². О. Ф. Фрицький зазначає, що саме права і свободи людини та їх гарантії становлять зміст і спрямованість держави, яка повинна відповідати перед людиною за свою діяльність³. Відповідно, саме на державу, яка має намір здійснити спрощений порядок видачі особи, покладається обов'язок забезпечення прав такої особи. Захист прав особи забезпечується наявністю в законодавстві обставин, які виключають можливість видачі особи, в тому числі і в спрощеному порядку. Вони повинні включати механізми забезпечення дотримання принципів і стандартів прав людини, які закріплені у ряді міжнародних конвенцій та двосто-

ронніх договорів, ратифікованих Україною. Крім того, такі механізми повинні забезпечувати захист прав особи навіть в тому випадку, коли вона через недостатню обізнаність чи через примус погоджується на застосування спрощеного порядку видачі.

Особа, яка погоджується на спрощений порядок видачі, не завжди може усвідомлювати правові наслідки такої видачі, крім того, можливий ризик здійснення тиску на особу, яка підлягає спрощеній екстрадиції. Питання добровільності при застосуванні спрощеного порядку видачі осіб з України є дискусійним. Хоча на слідчого суддю і покладено обов'язок перевірки добровільності прийняття рішення, однак це питання є досить суб'єктивним, адже механізм перевірки добровільності при наданні такої згоди відсутній.

Відповідно до статті 588 КПК України доцільно поставити собі питання: як компетентний орган може встановити, що особа виражає свою згоду та добровільно погодилася на екстрадицію, а також чи усвідомлює усі її наслідки? Чи повинен компетентний орган незалежно від згоди особи враховувати такі обставини, як наявність можливого тиску на особу або політичного контексту екстрадиції; існування серйозної загрози того, що вона може бути засуджена до смертної кари або піддана катуванню. Не потрібно забувати і про нелюдське поводження або таке, що принижує людську гідність, відсутність у особи певних знань кримінального та кримінального процесуального законодавства держави, яка затребувала її екстрадицію⁴.

Як правильно зазначає С. В. Томін, особа повинна чітко собі уявляти, в чому полягає специфіка «спрощеного порядку видачі осіб» і з якими правовими на-

¹ О Бандурка, 'Оперативно-розшукова діяльність' (Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ 2002) 336.

² Справа 'Сорінг проти Сполученого Королівства' (Заява № 14038/88): Рішення Європейського суду з прав людини від 07.07.1989 <<http://hudoc.echr.coe.int/rus?i=001-57619>> дата звернення 08.11.2018.

³ О Фрицький, *Конституційне право України* (Юрінком Інтер 2004) 510.

⁴ А Антонюк, 'Спрощений порядок видачі (екстрадиції) особи запитуючій державі' (2016) 1(3) *Міжнародний юридичний вісник: збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України*.

слідками пов'язане таке розпорядження ним своїми процесуальними правами¹. Неусвідомлення правових наслідків особою не виключає обов'язку держави «потурбуватися» за особу та «вберегти» її від негативних наслідків, які можуть настати після її видачі. Їх встановлення передбачає дослідження особливостей кримінального процесуального законодавства держави, якій видається особа. Особливо гостро питання стоїть у тому випадку, коли до особи можливе застосування смертної кари.

Аналіз судових рішень свідчить, що, наприклад, застосування екстрадиції осіб до Республіки Білорусь, де застосовується смертна кара як вид покарання, є досить поширеним явищем на сьогодні^{2, 3, 4}, зокрема і у випадку наявності ризиків застосування до особи смертної кари⁵.

У міжнародних законодавчих актах існує право відмови видачі особи на умовах можливого винесення смертних вироків, небезпечності застосування щодо особи катування або нелюдського поводження, або такого поводження, що принижує її гідність, тощо⁶. В п. 1 ст. 1 Закону України «Про ратифікацію Європейської конвенції про видачу правопорушників 1957 р.» від 16 січня 1998 р., вказано, що Україна залишає за собою право не здійснювати екстрадиції, якщо особа, екстрадиція якої запитується, за станом здоров'я не може бути видана

без шкоди її здоров'ю⁷. Однак таке положення не відображено у КПК України.

У ст. 11 Європейської конвенції про видачу правопорушників від 13 грудня 1957 року зазначено, що якщо правопорушення, за яке вимагається видача, карається смертною карою за законодавством запитуючої Сторони і якщо законодавство запитованої Сторони не передбачає смертної кари за таке саме правопорушення або вона, як правило, не виконується, у видачі може бути відмовлено, якщо запитуюча Сторона не надасть запитованій Стороні достатніх гарантій того, що смертний вирок не буде звернутий до виконання. Аналіз цієї норми свідчить, що відмова у видачі особи в такому випадку є правом, а не обов'язком держави. Видача за наявності ризику застосування смертної кари потребує встановлення додаткових обставин та отримання достатніх гарантій того, що смертний вирок не буде звернутий до виконання, що не може бути здійснено в умовах спрощеного порядку видачі особи. Для встановлення додаткових обставин та отримання гарантій від запитуючої держави доцільне проведення екстрадиційної перевірки. Тому така обставина є перешкодою у застосуванні спрощеного порядку видачі особи, оскільки потребує більш тривалого часу.

При прийнятті рішення про можливість видачі особи в країну, де можливе застосування смертної кари до особи,

¹ С. Томир, 'Підстави та умови розгляду обвинувального акта у спрощеному провадженні' (2014) 1(4) Прикарпатський юридичний вісник <http://www.pjv.nuoua.od.ua/v1_2014/30.pdf> дата звернення 08.11.2018.

² Ухвала Малиновського районного суду м. Одеси від 14 лютого 2018 року. Справа 521/1343/18-к. Провадження: 1-м/521/20/18. Єдиний державний реєстр судових рішень <<http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/72188883>> дата звернення 08.11.2018.

³ Ухвала Тернівського районного суду м. Кривого Рогу від 02.02.2018. Справа № 215/408/18. Провадження № 1-кс/215/37/18. Єдиний державний реєстр судових рішень. <<http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/71965956>> дата звернення 08.11.2018.

⁴ Ухвала Жовтневого районного суду м. Харкова від 12.07.2018. Справа № 639/3610/18. Провадження № 1-кс/639/1660/18. Єдиний державний реєстр судових рішень. <<http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/75315129>> дата звернення 08.11.2018.

⁵ Рішення Європейського суду з прав людини у справі 'Коктиш проти України' від 10 березня 2010 р. Заява № 43707/07 <<http://hudoc.echr.coe.int/rus?i=001-96114>> дата звернення 08.11.2018.

⁶ В. Фрич, 'Відмова в екстрадиції особи іншій державі' (2014) 6–1(4) *Науковий вісник Херсонського державного університету*.

⁷ Про ратифікацію Європейської конвенції про видачу правопорушників, 1957 р., Додаткового Протоколу 1975 р. та Другого додаткового протоколу 1978 р. до Конвенції. Закон України від 16 січня 1998 р. № 43/98–ВР. Верховна Рада України. <<http://zakon.rada.gov.ua/laws/card/43/98-%D0%B2%D1%80>> дата звернення 08.11.2018.

доцільно оцінити показання, викладені особою, яка підлягає екстрадиції, щодо обставин вчиненого злочину, а також проаналізувати обставини кримінального провадження та ступінь доведеності вини особи, яка підлягає екстрадиції. Доцільно встановити наявність пом'якшуючих обставин, які розцінюються як такі в країні, якій підлягає видачі особа.

У теорії кримінального процесу позиція науковців зводиться до неможливості видачі особи у разі, якщо є достатні підстави вважати, що можливе застосування до особи катувань або іншого жорстокого, нелюдського поводження, зокрема О.Ю. Татаров¹, Л.В. Максимів², Л.М. Лобойко³, В.І. Фрич⁴ відстоюють таку позицію. І.В. Кушнір зазначає у своїх дослідженнях, що у разі загрози порушення прав, передбачених ст. 3 Європейської конвенції про захист прав і основних свобод людини у державі, в яку висилають таку особу, екстрадиція неможлива⁵.

ЄСПЛ констатував, що засудження особи до смертної кари після несправедливого судового розгляду може завдати їй, якщо існує реальна можливість виконання такого вироку, значних страждань і породжувати відчуття стра-

ху, а отже таке поводження підпадає під дію статті 3 Конвенції (рішення у справі ЄСПЛ «Бадер і Канбор проти Швеції»; «Оджалан проти Туреччини»). Можливість застосування смертної кари та несправедливого судового розгляду дають підстави для висновку, що така ситуація породжує у заявника неспокій і душевні страждання, достатні для того, щоб підпадати під дію статті 3 Конвенції⁶. Міжнародна Амністія стверджує, що норми, які розвиваються в Західній Європі стосовно існування та застосування смертної кари, вимагають, щоб смертна кара вважалася як нелюдське і таке, що принижує гідність, покарання у розумінні статті 3⁷.

Заборона катувань, насильства над людиною відображено в Загальній декларації прав людини 1948 р.⁸, Декларації ООН про захист усіх осіб від катувань і інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання 1975 р.⁹, в Конвенції ООН проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання 1984 р.¹⁰, у ст. 3 Європейської конвенції про захист прав і основних свобод людини¹¹.

¹ О Татаров, 'Екстрадиція: деякі проблеми теорії і практики' (2011) 4 *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*.

² Л Максимів, 'Перевірка обставин, що можуть перешкоджати видачі особи (екстрадиційна перевірка): деякі проблемні аспекти' (2013) 4 *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*.

³ Л Лобойко, *Кримінально-процесуальне право: курс лекцій* (Істина 2005) 456.

⁴ В Фрич, 'Відмова в екстрадиції особи іншій державі' (2014) 6–1 Т(4) *Науковий вісник Херсонського державного університету*.

⁵ І Кушнір, 'Екстрадиція у світлі Конвенції про захист прав і основоположних свобод' (2006) 5 *Юридичний журнал*.

⁶ Справа «Коктиш проти України» (Заява № 43707/07): Рішення Європейського суду з прав людини від 10.03.2010 <<http://hudoc.echr.coe.int/rus?i=001-96114>> дата звернення 08.11.2018.

⁷ Посібник з проведення кампаній Amnesty International. Copyright Amnesty International. Мова оригіналу: англійська. Переклад Д Копилов. <<http://www.irf.ua/files/ukr/programs/rol/AI-posibnyk.pdf>> дата звернення 08.11.2018.

⁸ Загальна декларація прав людини Міжнародний документ № 995_015 від 10.12.1948 <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015> дата звернення 08.11.2018.

⁹ Декларація про захист усіх осіб від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання Документ від 09.12.1975. Міжнародний документ № 995_084. <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_084> дата звернення 08.11.2018

¹⁰ Конвенція ООН проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання 1984 р. Міжнародний документ № 995_085. <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_085> дата звернення 08.11.2018

¹¹ Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950. Міжнародний документ № 995_004. Поточна редакція від 02 жовтня 2013 р. <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004> дата звернення 08.11.2018.

Негативне ставлення до смертної кари висловила Рада Європи¹. ЄСПЛ визнає смертну кару як таку, що суперечить ст. 2 Конвенції (рішення у справі «Оджалан проти Туреччини», заява № 46221/99, п. 166). У справі «Сааді проти Італії» ЄСПЛ констатував, що вислання особи Договірною державою Конвенції може послужити підставою для порушення питання за статтею 3 Конвенції, а отже і про відповідальність цієї держави за Конвенцією, якщо доведено наявність суттєвих підстав уважати, що в разі видачі запитуючій країні такої особі насправді загрожує поведження, заборонене статтею 3 Конвенції. За таких обставин зі статті 3 Конвенції випливає обов'язок не видавати цю особу такій державі².

У міжнародній правозастосовній практиці існує низка рішень ЄСПЛ, які вказують на неможливість застосування екстрадиції у разі існування неминучого ризику позбавлення особи життя чи застосування до неї катування. Разом із тим, екстрадиція у такому випадку не заперечується категорично. Позиція ЄСПЛ полягає у тому, що кожен випадок екстрадиції повинен бути ретельно проаналізований державою, яка приймає рішення щодо видачі особи. Наприклад, у рішенні ЄСПЛ у справі «Дугоз проти Греції» (*Dougoz v. Greece*), заява № 40907/98, «Оджалан проти Туреччини» (*Ocalan v. Turkey*), заява № 46221/99, констатовано, що повинен існувати «майже неминучий» ризик позбавлення особи життя, щоб її вислання вважалося «умисним позбавленням життя» на порушення статті 2 Конвенції. Така позиція

обумовлена тим, що на території, на якій поширюється дія Конвенції, смертна кара не застосовується, оскільки держави-учасниці здебільшого відмовились від такого виду покарання. Однак існує низка держав, де на сьогодні смертна кара застосовується як вид покарання (Республіка Білорусь, деякі штати в США (наприклад, штат Вірджинія), Китай). Відповідно до досліджень, проведених Н. М. Моргун, О. С. Каптуром, нині дві третини країн світу законодавчо або на практиці відмовилися від застосування смертної кари. Смертну кару скасували 96 країн; за всі злочини, крім особливих обставин – 9; вищу міру покарання на практиці скасували 34 країни. Натомість у 58 державах її вирішили зберегти³. Тому ризик екстрадиції в державу, де можлива смертна кара, все ж таки є і його не можна ігнорувати, хоча всі держави, які підписали Протокол № 6 до Конвенції, визнають таке покарання як неприйнятне та таке, що заборонене ст. 2 Конвенції.

Аналіз рішень ЄСПЛ^{4,5,6} свідчить, що у разі існування підстав вважати, що до особи можливе застосування смертної кари, ймовірність видачі особи потребує детальної оцінки ситуації в запитуючій державі щодо наявності обставин, які наражають особу на ризик зазнати забороненого нелюдського поведження. Для перевірки таких обставин необхідно провести ретельний аналіз матеріалів, не лише наданих запитуючою стороною, а й витребувати необхідні додаткові матеріали, що виключає можливість застосування спрощеного порядку видачі осіб з України. Необхідно встановити

¹ Рішення Європейського суду з прав людини у справі 'Оджалан проти Туреччини' від 12.05.2005. Заява № 46221/99. <<http://hudoc.echr.coe.int/rus?i=001-179181>> дата звернення 08.11.2018

² Рішення Європейського суду з прав людини у справі 'Сааді проти Італії' від 28.02.2008. Заява № 37201/06. <<http://hudoc.echr.coe.int/rus?i=001-85276>> дата звернення 08.11.2018

³ М. Веселов, Н. Моргун, О. Каптур, 'Смертна кара як виключна міра покарання' (2016) 4(13) *Прикарпатський юридичний вісник*.

⁴ Рішення Європейського суду з прав людини у справі 'Брумареску проти Румунії' від 28.10.1999 (Заява № 28342/95) <<http://hudoc.echr.coe.int/rus?i=001-58337>> дата звернення 08.11.2018.

⁵ Рішення Європейського суду з прав людини у справі 'Сааді проти Італії' від 28.02.2008 (Заява № 37201/06) <<http://hudoc.echr.coe.int/rus?i=001-85276>> дата звернення 08.11.2018.

⁶ Рішення Європейського суду з прав людини у справі 'Чагал проти Сполученого Королівства' від 15.11.1996 (Заява № 22414/93) <<http://hudoc.echr.coe.int/rus?i=001-58004>> дата звернення 08.11.2018.

передбачувані наслідки видачі особи до запитуючої сторони, беручи до уваги загальну ситуацію в цій країні та обставини конкретної справи. Для аналізу ситуації в країні ЄСПЛ рекомендує аналізувати інформацію, яка міститься в останніх доповідях таких незалежних міжнародних правозахисних асоціацій, як «Amnesty International», або яку було отримано з урядових джерел¹. Необхідно перевірити сумісність процедури екстрадиції з гарантіями справедливого судового розгляду².

З огляду на зазначене вбачається, що законодавство України, зокрема

ч. 9 ст. 588 КПК України, доцільно доповнити положенням про те, що уповноважений (центральний) орган України відмовляє у видачі особи (екстрадиції) у спрощеному порядку у випадку, якщо є обґрунтовані підстави вважати, що до особи, стосовно якої розглядається питання про видачу (екстрадицію), можливе застосування смертної кари. В такому випадку повинна бути проведена екстрадиційна перевірка та за її результатами прийнято рішення щодо можливості здійснити екстрадицію особи до запитуючої держави.

REFERENCE LIST

LIST OF LEGAL DOCUMENTS

1. Zagalna deklaratsiya prav lyudini [The Universal Declaration of Human Rights] Mizhnorodniy dokument № 995_015 [the Ministerial Paper] vId 10.12.1948. <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015> data zvernennia 08.11.2018 (in Ukrainian).
2. Deklaratsiya pro zahist ush oslb vId katuvan ta Inshih zhorstokih, nelyudskih abo takih, scho prinizhuyut gIdnIst, vidlv povodzhennya I pokarannya [Declaration on the Protection of All Persons from Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment] vId 09.12.1975 r. Mizhnorodniy dokument № 995_084 [the Ministerial Paper] <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_084> data zvernennia 08.11.2018 (in Ukrainian).
3. KonventsIya OON proti katuvan ta Inshih zhorstokih, nelyudskih abo takih, scho prinizhuyut gIdnIst, vidlv povodzhennya I pokarannya [UN Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment] 1984 r. Mizhnarodniy dokument № 995_085 [the Ministerial Paper] <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_085> data zvernennia 08.11.2018 (in Ukrainian).
4. KonventsIya pro zahist prav lyudini I osnovopolozhnih svobod [The Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms] vId 04 listopada 1950 r. Mizhnorodniy dokument [the Ministerial Paper] # 995_004. Potochna redaktsIya vId 02.10.2013 r. <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004> data zvernennia 08.11.2018 (in Ukrainian).
5. Pro ratifkatsIyu EvropeyskoYi konventsIYi pro vidachu pravoporushniklv [On Ratification of the European Convention on the Extradition of Offenders], 1957 r., Dodatkovogo Protokolu 1975 r. ta Drugogo dodatkovogo protokolu 1978 r. do KonventsIYi. Zakon UkraYini vId 16 sIchnya 1998 r. № 43/98–VR. Verhovna Rada UkraYini <<http://zakon.rada.gov.ua/laws/card/43/98-vr>> data zvernennia 08.11.2018 (in Ukrainian).

CASES

6. RIshennya Evropeyskogo sudu z prav lyudini u spravI «SorIng proti Spoluchenogo Korollvstva» [Judgment of the European Court of Human Rights in case of Sorin v. The United Kingdom] vId 7.07.1989 r. (Zayava № 14038/88)
7. <<http://hudoc.echr.coe.int/rus?i=001-57619>> accessed 08.11.2018 (in English).
8. RIshennya Evropeyskogo sudu z prav lyudini u spravI «Koktysh proti UkraYini» [Judgment of the European Court of Human Rights in case of Koktysh v. Ukraine] vId 10.03.2010 r. (Zayava № 43707/07) <<http://hudoc.echr.coe.int/rus?i=001-96114>> accessed 08.11.2018 (in English).
9. RIshennya Evropeyskogo sudu z prav lyudini u spravI «Odzhalan proti Turechchini» [Judgment of the European Court of Human Rights in case of Ocalan v. Turkey] vId 12.05.2005 r. (Zayava № 46221/99) <<http://hudoc.echr.coe.int/rus?i=001-179181>> accessed 08.11.2018 (in English).

¹ Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Чагал проти Сполученого Королівства» від 15 листопада 1996 року. Заява № 22414/93 <<http://hudoc.echr.coe.int/rus?i=001-58004>> дата звернення 08.10.2018.

² Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Брумареску проти Румунії» від 28.10.1999 (Заява № 28342/95) <<http://hudoc.echr.coe.int/rus?i=001-58337>> дата звернення 08.10.2018.

10. Rіshennya Evropeyskogo sudu z prav lyudini u spravі «SaadI proti ItalIYi» [Judgment of the European Court of Human Rights in case of Saadi v. Italy] vId 28.02.2008 r. (Zayava № 37201/06) <<http://hudoc.echr.coe.int/rus?i=001-85276>> accessed 08.11.2018 (in English).
11. Rіshennya Evropeyskogo sudu z prav lyudini u spravі «Brumaresku proti RumunIYi» [Judgment of the European Court of Human Rights in case of Brovarescu v. Romania] vId 28.10.1999 r. (Zayava № 28342/95) <<http://hudoc.echr.coe.int/rus?i=001-58337>> accessed 08.11.2018 (in English).
12. Rіshennya Evropeyskogo sudu z prav lyudini u spravі «Chagal proti Spoluchenogo Korollvstva» [Judgment of the European Court of Human Rights in case of «Chagal v. The United Kingdom»] vId 15.11.1996 r. (Zayava № 22414/93) <<http://hudoc.echr.coe.int/rus?i=001-58004>> accessed 08.11.2018 (in English).
13. Uhvala Malinovskogo rayonnogo sudu m. Odesi [The Court decision of the Malinovsky District Court of Odessa] vId 14.02.2018 r. (Sprava 521/1343/18-k) Provadzhennya: 1-m/521/20/18. Ediniy derzhavniy reEstr sudovih rIshen. <<http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/72188883>> data zvernennia 08.11.2018 (in Ukrainian).
14. Uhvala TernIvskogo rayonnogo sudu m. Krivogo Rogu [The Court decision of the Terniv district court of Kryvyi Rih] vId 02.02.2018 r. (Sprava № 215/408/18) Provadzhennya # 1-ks/215/37/18. Ediniy derzhavniy reEstr sudovih rIshen. <<http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/71965956>> data zvernennia 08.11.2018 (in Ukrainian).
15. Uhvala Zhovtneвого rayonnogo sudu m. Harkova [The Court decision of the Zhovtnevy District Court of Kharkiv] vId 12.07.2018 r. (Sprava № 639/3610/18) Provadzhennya # 1-ks/639/1660/18. Ediniy derzhavniy reEstr sudovih rIshen. <<http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/75315129>> data zvernennia 08.11.2018 (in Ukrainian).

BIBLIOGRAPHY

AUTHORED BOOKS

16. Bandurka O., *Operativno-rozshukova dIyalIst. Chastina I* [Operational-search activity. Part I] (HarkIv, Vid-vo Nac. un-tu vnutr. Sprav 2002 (in Ukrainian).
17. Fritskiy O, *KonstitutsIyne pravo UkraYini* [Constitutional Law of Ukraine] (KiYiv, Yurinkom Inter 2004) (in Ukrainian).
18. Loboyko L M, *KrimInalno-protsesualne pravo: kurs lektsIy* [Criminal-procedural law: a course of lectures] (KiYiv, Istina 2005) (in Ukrainian)
19. PosIbnik z provedennya kampanIy Amnesty International. Copyright Amnesty International [Amnesty International Campaign Guide. Copyright Amnesty International] Mova origInalu: anglIyska. Pereklad D. Kopilov. <<http://www.irf.ua/files/ukr/programs/rol/AI-posibnyk.pdf>> (in Ukrainian)

ARTICLES

20. Antonyuk A, 'Sprosheniy poryadok vidachI (ekstraditsIYi) osobi zapituyuchyI derzhavI' [Simplified procedure for extradition (extradition) of the person requesting the state] (2016) 1 (3) Mizhnarodniy yuridichniy vIshnik: zblrnik naukovih prats NatsIonalnogo unIversitetu derzhavnoYi podatkovoyi sluzhbi UkraYini (in Ukrainian).
21. Tomin S, 'Pidstavi ta umovi rozglyadu obvinuvalnogo akta u sproshenomu provadzhenni' [The reasons and conditions for considering an indictment in simplified proceedings] (2014) 1 (4) Prikarpatiskiy yuridichniy vIshnik 291–302. <http://www.pjv.nuoua.od.ua/v1_2014/30.pdf> (in Ukrainian).
22. Frich V, 'Vidmovu v ekstraditsIYi osobi InshIy derzhavI' [Refusal to extradite a person to another state] (2014. Vipusk 6–1. Tom 4) Naukoviy vIshnik Hersonskogo derzhavnogo unIversitetu (in Ukrainian).
23. Tatarov O Yu, 'EkstraditsIya: deyakI problemi teorIYi I praktiki' [Extradition: some problems of theory and practice] (2011) 4 Naukoviy vIshnik LvIvskogo derzhavnogo unIversitetu vnutrIshnl.h sprav (in Ukrainian).
24. MaksimIv L, 'PerevIrka obstavin, scho mozhut pereshkodzhati vidachI osobi (ekstraditsIyna perevIrka): deyakI problemnl aspekti' [Examination of the circumstances that may hinder the issuance of a person (extradition check): some problematic aspects] (2013) 4 Naukoviy vIshnik LvIvskogo derzhavnogo unIversitetu vnutrIshnl.h sprav (in Ukrainian).
25. KushnIr I, 'EkstraditsIya u svItlI KonventsIYi pro zahist prav I osnovopolozhnih svobod' [Extradition in the light of the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms] (2006) 5 Yuridichniy zhurnal (in Ukrainian).
26. Veselov M, Morgun N, Kaptur O, 'Smertna kara yak viklyuchna mIra pokarannya' [Death penalty as an exceptional measure of punishment] (2016) Vipusk 4(13) Prikarpatiskiy yuridichniy vIshnik (in Ukrainian).

Bortnitska V. Cases excluding the possibility of providing persons in a similar order.

The article is devoted to the study of the theoretical aspects of issuing a person in a simplified manner. The institute of extradition (extradition) seeks to ensure the principle of inevitability of the punishment of those responsible for committing a socially dangerous act. It plays an important role in strengthening and developing the international cooperation of States in the field of criminal justice. On the basis of the analysis of international treaties, practices of the ECtHR and national legislation, the imperfection of the institution of simplified issuance procedure has been established. Cases that exclude the possibility of issuing a person in a simplified manner are not regulated sufficiently, which may be a source of violation of the rights of a person subject to a simplified extradition procedure.

The author identifies problems that require additional research. It is a question of the possibility of applying a simplified procedure for the extradition of persons from Ukraine, if there are reasonable grounds for believing that a person subject to extradition (extradition) is likely to use the death penalty.

Issuance in the presence of the risk of the use of the death penalty requires the establishment of additional circumstances and obtaining sufficient guarantees that the death penalty will not be enforced, which can not be carried out under the simplified procedure of issuing a person. In order to establish additional circumstances and obtain guarantees from the requesting State, it is expedient to conduct an extradition check. In the framework of such an examination it is expedient to evaluate the testimony given by the person subject to extradition in relation to the circumstances of the crime and also to analyze the circumstances of the criminal proceedings and the degree of proof of the fault of the person to be extradited. It is advisable to establish the existence of mitigating circumstances that are perceived as such in a country subject to extradition. In order to verify such circumstances, it is necessary to conduct a thorough analysis of materials not only provided by the requesting party, but also to request the necessary additional materials, which excludes the possibility of applying a simplified procedure for the issue of persons from Ukraine. It is necessary to determine the foreseeable consequences of issuing a person to the requesting party, taking into account the general situation in this country and the circumstances of the particular case. In order to analyze the situation in the country, the ECHR recommends analyzing the information contained in the latest reports of such independent international human rights associations as Amnesty International or obtained from government sources. The compatibility of the extradition procedure with the guarantees of a fair trial must be verified.

Based on the analysis of international treaties, practices of the ECtHR and national legislation on cases that exclude the possibility of issuing a person in a simplified manner, it is proposed to expand the list of circumstances that exclude the possibility of extradition (extradition) in a simplified manner.

Key words: extradition in simplified order, observance of person's rights and freedoms, torture, death penalty, principles, voluntary consent.

Стаття надійшла до редакції журналу 28.11.2018.